

antallet var steget med 8 000 eller med 8,4 pCt., medens Arbejderantallet var steget med 42 900 eller 15,3 pCt. For øvrigt er der ikke videre at bemærke om Loven af 1906; det viste sig, at det var et godt Materiale, man havde for sig.

Man var endnu ikke kommet ind paa faste Perioder for disse Tællinger. Det er atter andre Aarsager, der gør, at man i 1914 ser Forslag om en ny Tælling komme frem. Det var, da man stod overfor en Revision af Toldloven af 1908, at man atter fra Fællesrepræsentationens Side ønskede at faa en ny Tælling, idet man gik ud fra, at Tællingen fra 1906 var forældet, og at den derfor ikke saa godt kunde lægges til Grund for den Revision af Toldloven af 1908, som man ventede. Forslaget kom atter frem i Landstinget og blev vedtaget uden Udvalgsbehandling, idet det indeholdt væsentlig de samme Bestemmelser og anviste de samme Fremgangsmaader som de foregaaende Gange. Men betragter man Resultatet af Tællingen, hvad de to Hovedpunkter angaar, jeg gentagende har nævnt, vil man se, at der efter Tællingen i 1914 var 82 494 Virksomheder med 350 194 Arbejdere, hvilket vil sige, at Virksomhedernes Antal var gaaet ned med henimod 3 000, medens Arbejdernes Antal var gaaet op med 33 000. Og det viser sig, at det særlig er de smaa Virksomheder, der efterhaanden glider ud, hvorimod der bliver flere af de større, eller man kan ogsaa sige, at en Del Virksomheder er blevet betydeligt udvidet, saaledes at det Forhold fremkommer, at medens Virksomhedernes Antal er gaaet ned, er Arbejdernes Antal steget ganske betydeligt. Naturligvis kunde man, hvis man vilde undersøge Statistikken angaaende Tællingen i 1914 nøjere, vel ogsaa finde andre Aarsager dertil, men det har jeg ikke fundet Anledning til at gøre. Forslaget gennemførtes ogsaa den Gang uden Udvalgsbehandling, idet man ikke fandt Anledning til at foretage nogen særlig Undersøgelse angaaende Lovens Virkninger.

Der er jo nu gaaet temmelig lang Tid siden Tællingen i 1914, men det ligger ganske naturligt i, som det ogsaa siges i Bemærkningerne til Lovforslaget, at Forholdene indenfor Industri og Haandværk har været saa unormale, at man ikke kunde regne med, at en Tælling vilde blive saa paa-lidelig, som ønskeligt var. Men nu regner man altsaa med, at Forholdene er kommet ind i et nogenlunde fast og roligt Leje for Haandværk og Industri. Jeg tror, at Haandværk og Industri vil være den højtærede Finansminister taknemmelige for, at der nu

igen er blevet fremsat et saadant Lovforslag.

Tidligere kaldtes Forslaget en Haandværks- og Industritælling, denne Gang har det Titelen Erhvervstælling, og det har sin Grund i, at medens man tidligere udelukkende eller saa godt som udelukkende holdt sig til Haandværk og Industri, har man nu medtaget Handel, Omsætning og Samfærdselsforhold. Jeg tvivler ikke om, at det er en god Udvidelse; thi med Hensyn til den fremtidige Brug kan det jo være lige saa nødvendigt at have Rede paa, hvorledes Handelen og Samfærdselsmidlerne og de dermed beslægtede Erhverv ytrer sig i vort Samfund. Med Hensyn til Udarbejdelsen af Skemaerne og med Hensyn til, hvorledes de bliver udfyldt og kommer tilbage til Det statistiske Departement, har man nu saa gode Erfaringer at bygge paa, at alt dette vel ikke kan volde større Vanskeligheder, selv om man nu tager et nyt Omraade med. Og naar man tager dette nye Omraade med, kan man vel næsten sige, at man har sluttet Kæden, for saa vidt angaar Erhvervene udenfor Landbruget. Naar Landbruget ikke er medtaget, ligger det vel i, som ogsaa nævnt i Bemærkningerne, at vi paa dette Omraade allerede har en god Statistik at bygge paa. Landbruget er jo det Omraade, der gennem de senere Aar er blevet bedst plejet statistisk. Hvert Aar har man Undersøgelser angaaende Høstforholdene, ligesom man har periodiske Undersøgelser angaaende Arealets Benyttelse.

Hvad de enkelte Paragraffer angaar, staar der i § 1, at der skal afholdes „en Erhvervstælling omfattende Haandværk og Industri, Handel, Omsætning og Samfærdsel samt dermed beslægtede Virksomheder“. Og det er den væsentligste Paragraf, idet de øvrige Paragraffer saa noget nær er de samme som i tidligere Love. I § 2 nævnes de Virksomheder, som Tællingen omfatter. I § 3 bestemmes det, hvorledes Tællingen skal foregaa og nærmere udformes. Til lige omtales der Skemaerne. I § 4 bestemmes, hvorledes Fordelingen af Skemaerne skal foretages af Kommunalbestyrelserne. Det er ogsaa her den gamle Fremgangsmaade, der henvises til. § 5 indeholder de Bødebestemmelser, der er nødvendige, for at man kan have Sikkerhed for, at Skemaerne bliver udfyldt. § 6 omhandler Udgifterne; der er ikke her som tidligere foreslaaet nogen bestemt Sum, men man forbeholder sig, for saa vidt det Beløb, der paa Finansloven er bevilget til Det statistiske Departement, ikke slaar til, at søge det yderligere nødvendige bevilget. Den sidste Paragraf bestemmer